

Sverige och Agenda 2030 — Exempelsamling

FN:s politiska högnivåforum 2017
om hållbar utveckling

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Ett stort antal aktörer i Sverige bidrar till genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Regeringen bjöd i januari 2017 in aktörer att skicka in skriftliga bidrag till Sveriges frivilliga rapportering till FN:s högnivåmöte för hållbar utveckling i juli 2017. Nedan redovisas en sammanfattning av bidragen.

01. Kommunstyrelsen i **Piteå Kommun** har antagit *Riktlinjer för Mänskliga rättigheter och mångfald* som anger inriktning och prioriteringar för arbetet inom området. I kommunens verksamhetsplan visas vilka mål och nyckeltal som syftar till uppfyllande av mänskliga rättigheter och för kommunen relevanta mål i Agenda 2030.

02. **Pensionärernas Riksorganisation (PRO)/ PRO Global** motverkar åldersdiskriminering och diskriminerande attityder på alla livets områden och verkar för äldres lika möjligheter och plats i samhället genom att bland annat förmedla äldre människors röster och erfarenheter, utvecklar kunskap om åldrande och äldres villkor, informerar och påverkar politik, marknad och service, folkbildar och utbildar äldre.

03. **UNICEF Sverige** informerar om och samlar in pengar till utvecklings- och katastrofarbetet som drivs av UNICEF globalt, i linje med mål 17 och främst 17.3 om mobilisering av ökade finansiella resurser till utvecklingsländer. **UNICEF Sverige** arbetar även för att barnkonventionen efterlevs genom opinionsbildning.

04. **Patent- och registreringsverket (PRV)** arbetar internationellt med utbildningar och annan kapacitetsuppbyggnad inom immaterialrätt för organisationer i utvecklingsländer. PRV samarbetar, utöver med relevanta institutioner i respektive land, med FN-organet WIPO, vilket ger unika möjligheter att arbeta direkt med departement och ministerier i de olika länderna.

05. **Åtvidabergs kommun** driver just nu ett projekt under hållbarhetsfaktorn *En energieffektiv och fossilfri kommun. Hållbar arbetspendling*, som går ut på att ändra beteendemönster gällande arbetspendling till vardags. Under projektet kommer elcyklar, ellastcyklar och elbilar att lånas ut för att förhoppningsvis få människor att ställa den fossildrivna bilen hemma och ändra sina rutiner för resor i vardagen och därmed minska utsläpp av växthusgaser.

06. För **Folksamgruppen** är det viktigt att företag – så långt det är möjligt – tar hänsyn till miljön och klimatförändringar i sin verksamhet och aktivt arbetar med dessa frågor. Sedan hösten 2015 investerar Folksamgruppen inte i bolag som har över 30 procent av omsättningen från kol.

07. **Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF)** är en internationell feministisk fredsorganisation som arbetar för att öka kvinnors deltagande i fredsprocesser. IKFF arbetar med att lyfta konfliktförebyggande arbete, FN:s agenda för kvinnor, fred och säkerhet samt nedrustning.

08. **Alecta** förvaltar en av Europas största tjänstepensionsportföljer i en unikt aktiv investeringsmodell med betydande ägarandel i cirka 100 bolag. Långsiktighet, hållbarhet och påverkan är integrerat i förvaltningen, vilket gett Alecta möjlighet att leda en arbetsgrupp i Sidas investerarsamarbete för mål 8 i Agenda 2030 om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt. Alecta söker aktivt efter hållbara investeringar och har idag en av världens största portföljer av gröna obligationer.

09. **Svenska FN-förbundet** har sedan flera år tillbaka utbildat unga, engagerade individer mellan 18-26 år för att bli ambassadörer för agendan på sina hemorter. Dessa ambassadörer arbetar självständigt och tillsammans med andra för att öka svenskars engagemang för Agenda 2030.

10. **Svenskt Stål Aktiebolag (SSAB)** arbetar med att säkerställa tillgång till överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla genom användning av bland annat naturgas, flytande petroleum gas och bränsleolja som ytterligare bränslen, återvinning och användning av processgaser.

11. **Lantmäteriet** har bidragit till att främja social och miljömässigt hållbar ekonomisk tillväxt och minskad fattigdom genom att stödja rätten till och ägande av mark i det nu avslutade projektet LAPCAS (Improvement of Land Administration Procedures, Capacity and Systems) i Botswana.

12. **Stockholm International Water Institute (SIWI)** leder idag Sveriges största offentlig-privat samverkan, Sweden Textile Water Initiative vilket bidragit till minskande föroreningar och ökad resurseffektivitet i användningen av vatten, energi och kemikalier i textilproduktionen.

13. Systembolaget har ett uppdrag att minska alkoholens skadeverkningar. Utöver detta vill och bör Systembolaget bidra till en hållbar förflyttning för alkoholdryckesbranschen. Det ställs tydliga krav och leverantörskedjan följs upp utifrån en uppförandekod och man bidrar till kompetensutveckling och samverkar med intressenter på många olika nivåer. Tillsammans med den svenska dryckesbranschen driver man också en miljöplan i enlighet med Parisavtalet samtidigt som man arbetar för att ge kunderna möjlighet att göra hållbara val.

14. Diakonia genomför ett projekt om entreprenörskap som fokuserar på innovativa affärsmetoder. Syftet är att stärka inkomster och försörjningsmöjligheter kombinerat med policy- och påverkanskomponenter för att öka nystartade företags effekter på utveckling. Projektet involverar cirka 15 samarbetsorganisationer från Latinamerika, Afrika och Asien i inledningsfasen.

15. Swedish Mariculture Research Center (SWEMARC) vid Göteborgs Universitet har som mål är att utveckla och validera resurseffektiva marina vattenbruksmodeller med fokus på 1) en minskad miljöbelastning, 2) ett oberoende av vildfångad fisk för foderproduktion, 3) och en positiv socio-ekonomisk utveckling. Vattenbruk har potential att radikalt minska trycket på de gemensamma marina resurserna och kraftfullt bidra till produktion av näringsriktig mat för en växande befolkning. SWEMARC samlar kompetens från samhällsekonomi, juridik, oceanografi, biologi och design och arbetar i nära samverkan med samhällets aktörer för att bidra till lösningar på flera av hållbarhetsmålen. Metoderna testas både lokalt och globalt.

16. Vinnova driver målmedvetet ett utvecklingsarbete för operationalisering av Agenda 2030 och har för detta ändamål tillsatt en särskild arbetsgrupp bestående av fyra personer ur verksamheten och fyra personer med viktig områdesexpertis. Arbetsgruppen har som fokus att översätta Agenda 2030 och utveckla verktyg och metoder för att möjliggöra en framtida styrning och uppföljning av verksamhetens bidrag till Agenda 2030 med utgångspunkt i Vinnovas uppgift och vision.

17. Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU) verksamhet har bidragit till bland annat delmål 3.3 - Från det att hiv blev en del av den svenska smittskyddslagen 1985 så har personer som lever med hiv haft rätt till gratis vård och behandling vilket har gjort att Sverige är det första landet i världen att uppfylla UNAIDS mål 90/90/90.

18. Skandias stiftelse *Idéer för livet* har i 30 års tid bidragit med forskning, utveckling och kunskapsspridning i social hållbarhet. Stiftelsens arbete fokuserar på tidiga insatser för att ge barn och unga en trygg uppväxt och bra start i livet. I samverkan med civilsamhället och kommuner bidrar stiftelsen till ökad fokus på prevention och därmed även ökad resurseffektivitet i sociala insatser. Mer än 130 kommuner i Sverige och Danmark använder stiftelsens forskning och verktyg för att beräkna effekt och värde av sociala insatser.

19. Jernkontoret, Industriarbetsgivarna och Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige – Svemin har genom partnerskap, teknikutveckling och innovation jobbat aktivt med att bidra till ökad resurseffektivitet och minskad klimatpåverkan. Mineral, metaller och stål utgör basen för bland annat byggande av infrastruktur, energisystem och kommunikation. Starkare stål möjliggör minskad vikt i slutprodukten eller högre tryck i motorer vilket leder till minskade utsläpp från fordon, fjärrstyrd gruvutrustning och förarlösa fordon.

20. Unesco har sedan 1970-talet utsett regioner runt om i världen till biosfärområden. **Biosfärprogrammet Sverige**, med sina fem biosfärområden och två kandidatområden, stimulerar hållbar utveckling i praktiken genom att förena naturvård, lokalt företagande och kapacitetsbyggande med samhällslig utveckling. Biosfärområden visar lokala exempel på hur Agenda 2030 kan genomföras

21. Plattformen för hållbar stadsutveckling är ett gemensamt uppdrag som regeringen har gett **Boverket, Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Tillväxtverket och Trafikverket**. Syftet med plattformen är att öka samverkan, samordning, kunskapsutveckling, kunskapspridning och erfarenhetsutbyte inom frågor kopplade till hållbar stadsutveckling.

22. CONCORD Sverige deltog aktivt i den globala Beyond 2015-kampanjen som under drygt fyra år samlade över 1500 organisationer från över 140 länder i ett gemensamt arbete för att organisera civilsamhällesorganisationers bidrag till det som kom att bli Agenda 2030. Arbetet bidrog till ett historiskt brett partnerskap, och att agendas innehåll och åtaganden blev mer ambitiösa med hjälp av organisationers tryck gentemot beslutsfattare.

23. Ericsson har ett partnerskap med plattformen REFUNITE - en digital plattform som syftar till att hjälpa flyktingar återfå kontakten med sina nära och kära. Över 600,000 personer har registrerat sig på plattformen.

24. Fair Action sätter press på företag att förbättra arbetsvillkor och betala levnadslön. Fair Actions senaste granskning av hotellarbetares situation i Dubai bidrog bland annat till att svenska idrottsklubbar väger in aspekter kring mänskliga rättigheter och goda arbetsvillkor när de väljer träningsdestination.

25. Försäkringskassan arbetar aktivt med att hitta nya sätt för att sänka sjukfrånvaron och få människor åter i arbete. Ett exempel är att myndigheten, med ekonomiskt stöd av den Europeiska Socialfonden, har startat ett projekt som ska minska sjukfrånvaron hos anställda i tre kommuner i Småland. Syftet är att genom preventivt arbete förebygga ohälsa hos kommuners anställda och att utveckla en god struktur för att tidigt identifiera tecken på ohälsa, vilket i sin tur ska minska inflödet av sjukskrivningar.

26. I den Indiska staden Nagpur har **Scania**, tillsammans med **Swedfund** och en lokal trafikoperatör, gått samman för att etablera ett partnerskap och göra kollektivtrafiken mer miljövänlig, detta genom att driva bussar på biodrivmedel. Fem etanolbussar trafikerar idag stadens gator och en leverans på ytterligare 50 bussar är planerade.

27. **Coop Sverige** har som ambition att vara Sveriges mest hållbara matkedja. Genom sin hållbarhetsstrategi syftar Coop till att ha ett hållbart sortiment i hållbara butiker från hållbara leverantörer. Detta har bidragit till att 11 % av den totala livsmedelsförsäljningen i Coops butiker är ekoprodukter.

28. **Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU)** utser FN-representanter, vars uppdrag har innefattat förarbete inför och med de globala målen. FN-representanterna har bland annat deltagit i den nationella turnén *We Change* som är en hållbarhetsturné. Dessa har hjälpt till med att fostra demokratiska ledare och utveckla former för demokratiskt och hållbart engagemang.

29. Mer än 50 procent av Malmö består av vatten. **Malmö stad** stödjer ett antal marina utvecklingsprojekt och marinpedagogiska verksamheter. Under 2017 invigs ett nytt marint utbildningscentrum och i oktober arrangerar kommunen därtill en internationell konferens – *Life Below Water: Local implementation of Global Goal no 14*.

30. **Skogsstyrelsen** medverkar i arbetet med att ta fram ett nationellt skogsprogram för Sverige. Arbetet är dialogbaserat och omfattar ekonomiska, sociala och miljömässiga värden och syftar till att skogen och dess värdekedja ytterligare bidrar till utvecklingen mot ett hållbart samhälle och en växande biobaserad samhällsekonomi.

31. **Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)** forskar och utbildar för ett hållbart liv, både nationellt och globalt, med fokus på god djuromsorg, uthållig matproduktion, energi- och fiberråvaror, hållbara städer, levande landskap och rent vatten. Inom mål 14 arbetar SLU tillsammans med fiskenäringen och nationella myndigheter med att utveckla selektiva fiskemetoder för att minska oönskade bifångster i haven.

32. **Svenska missionsrådet** samlade våren 2017 över 30 av sina medlemsorganisationer till en konferens med de Globala målen som tema. Tillsammans med **Sveriges kristna råd** har även projektet *Hållbar värld för alla* dragits igång för att stärka kyrkornas och folkrörelseorganisationernas lokala arbete i Sverige för de Globala målen. Kyrkornas globala vecka 19-26 november 2017 är ett konkret exempel på detta engagemang.

33. Tillsammans med textilleverantören DBL från Bangladesh investerar **Swedfund** i en ny textilfabrik i Etiopien. Medfinansier är även Etiopiska utvecklingsbanken. H&M finns med som samarbetspartner genom att garantera att de kommer att köpa kläder från fabriken. Swedfund som ägare och H&M som köpare ställer tillsammans krav ett antal hållbarhetskrav. Etableringen innebär ca 4000 jobb för främst kvinnor utan formell utbildning.

34. **Svenska Institutet** har initierat *She Entrepreneurs* (SHE) - ett program för kvinnliga entreprenörer i MENA-regionen som syftar till att ge deltagarna ny kunskap, praktiska verktyg och inspiration i deras arbete för hållbar förändring genom socialt entreprenörskap.

35. **Telia** har tagit ett aktivt ställningstagande för att delta i kampen mot material på nätet som skildrar sexuella övergrepp på barn. En åtgärd de antagit är att blockera tillgång till webbplatser som är kända av polisen för att innehålla denna typ av material.

36. **Unionen** arbetar tillsammans med byggfacken i kampanjen *Decent work - Fair play för alla lag*, som fokuserar på villkoren och förebyggande av olyckor- och dödsfall i samband med sportevenemang och arenabyggen runt om i världen.

37. **Uppsala kommun** har integrerat de Globala målen i de nio inriktningsmål som styr kommunens arbete. Målen fokuserar på ett gott liv i ett hållbart samhälle. Åtgärder som åstadkommit utifrån detta är bland annat en kartläggning av skillnader i invånarnas hälsa och levnadsvanor som används i stadsbyggnadsprocessen. Uppsala kommun är den första kommunen i landet som tagit fram en social kompass utifrån ett geografiskt perspektiv.

38. Svensk skogsindustri använder globalt etablerade och transparenta certifieringssystem för skogsråvaran, som säkerställer att förvaltningen av skog sker hållbart. **Skogsindustrin** har som branschgemensamt mål att värmeenergin i tillverkningsprocesserna ska vara fossilfri. Detta mål har nästan nåtts då ca 96 procent av värmebehovet idag är biobaserat.

39. **Rädda Barnen** startade i november 2015 en stödlinje för att svara mot det behov av samtalsstöd på andra språk än svenska som uppstod när ett stort antal ensamkommande flyktingbarn kom till Sverige under hösten. Samtalen på stödlinjen kan ske på svenska, dari, arabiska och engelska, somaliska, pashto och tigrinja. Stödlinjen är en del i projektet *Lyssna på mig* som även stödjer organisering av nyanlända barn i samarbete med Ensamkommandes Förbund.

40. Vi-skogen har etablerat ett innovativt partnerskap mellan civilsamhälle och privat näringsliv för att mobilisera finansiella resurser till utvecklingsländer. Med en investering på 35 miljoner kronor från Livelihoods Funds, med en rad internationella företag i ryggen, genomför **Vi-skogen** tillsammans med 15 bondeägda kooperativ ett tioårigt projekt i Mt Elgon Kenya. Genom projektet stärks kooperativens tekniska och administrativa kapacitet och kooperativens 30 000 medlemmar, de småskaliga jordbrukarna, får tillgång till mejerivärdekedjan samt erbjuds utbildning inom skogsjordbruk.

41. Näringslivets Internationella Råd (NIR) driver tillsammans med **IF Metall** programmet **Swedish Workplace HIV and AIDS Programme (SWHAP)**. **SWHAP** tillhandahåller stöd till arbetsplatsprogram på över 370 arbetsplatser i Botswana, Demokratiska Republiken Kongo, Kenya, Moçambique, Namibia, Rwanda, Sydafrika, Tanzania, Uganda, Zambia och Zimbabwe. Syftet är att använda arbetsplatsen som förändringsaktör där företagsledning och medarbetare genom social dialog adresserar frågor som HIV, hälsa, gender och arbetsmiljö.

42. Stockholm Resilience Center:s (SRC) program SwedBio som finansieras av Sida är ett kunskapsgränssnitt som bidrar till fattigdomsbekämpning, rättvisa, hållbar försörjning och social-ekologiska system rika på biologisk mångfald. SwedBio möjliggör kunskapsgenerering, dialog och utbyte mellan utövare, beslutsfattare och forskare för utveckling och genomförande av lämpliga policyer och metoder.

43. De 21 svenska landsting och regioner har genom samarbetet **Hållbar upphandling** antagit en **nationell uppförandekod för leverantörer** för att skydda mänskliga rättigheter, arbetstagares rättigheter, miljö och korrupcion i alla aktiviteter som rör offentlig upphandling. Offentlig upphandling används därmed som ett politiskt och strategiskt verktyg för att säkerställa att produkter och tjänster tillverkas på ett ansvarsfullt och hållbart sätt i hela leverantörskedjan.

44. Som arbetsgivarorganisation hjälper **Svensk Handel** handelns arbetsgivare ta sitt fulla arbetsgivaransvar, vari ingår att följa lagar och föreskrifter, ha en sund och säker arbetsmiljö, främja personlig utveckling och främja mångfald och jämställdhet. **Svensk Handel** tar även fram vägledning för hållbarhetsarbete och visar genom goda exempel att alla kan bidra till hållbar utveckling.

45. Svenska kyrkans arbete berör alla mål för hållbar utveckling. Exempelvis mål 1 och mål 10 genom socialt stöd (diakoni) till människor som lever i utsatthet och kris, dels i Sverige, dels via partners i Afrika, Mellanöstern, Latinamerika och Asien. Klimatfrågan (mål 7 och mål 13) vävs in i arbetet med hållbara inköp, investeringar och förvaltning av fastigheter, skog och mark.

46. Sveriges kvinnolobby arbetar med att sprida kunskap, metoder för genomförande och goda exempel på Agenda 2030. **Sveriges kvinnolobby** har anordnat två större konferenser om jämställdhet som vänder sig till förtroendevalda, chefer och experter i offentlig sektor och delar av näringslivet.

47. Lika Unika arbetar med att främja mänskliga rättigheter och driver påverkansarbete för funktionsnedsättning- och rättighetsperspektivet i samhällsfrågor.

48. Funktionsrätt Sverige medverkar i global och europeisk standardisering om hållbar upphandling ISO20400 där de driver tillgänglighetskrav i offentlig upphandling samt universell utformning och mänskliga rättigheter som en integrerad del i ledningssystem. **Funktionsrätt Sverige** är aktiv i arbetsgrupper med funktionsrättsrörelsen på europeisk och global nivå för att samordna arbetet med funktionsrättskonventionen som en del av arbetet med Agenda 2030.

